

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2024. február 19.
(OR. en)

6737/24

LIMITE

COEST 126

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Címzett: a delegációk

Tárgy: A Tanács következtetései Belaruszról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a Tanács (Külügyek) által 2024. február 19-én jóváhagyott, Belaruszról szóló tanácsi következtetéseket.

A Tanács következtetései Belaruszról

1. A Tanács újólág megerősíti a Belaruszról szóló, 2020. október 12-i következtetéseit, amelyek meghatározzák a Belarusszal szemben alkalmazott uniós politikát.
2. Az EU a belarusz nép mellett áll. A Tanács hangsúlyozza, hogy rendíthetetlenül támogatja a belarusz népnek a békés és virágzó Európa részét képező, szabad, demokratikus, szuverén és független Belarusz megvalósítására való törekvését.
3. A Tanácsot továbbra is mély aggodalommal tölti el a romló belarusz emberi jogi helyzet, és határozottan elítéli a belarusz társadalom valamennyi szegmensével – többek között az emberijog-védőkkel, újságírókkal, független szakszervezeti tagokkal, civil társadalmi képviselőkkel és a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyekkel – szemben a belarusz rezsim által folytatott folyamatos üldöztetési és megfélemlítési kampányokat. A Tanács sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a politikai foglyokat továbbra is szörnyű körülmények között tartják fogva, kínzásnak és rossz bánásmódnak vannak kitéve, és nem részesülnek alapvető egészségügyi ellátásban, valamint hogy e foglyok közül sokakat hosszú ideje úgy tartanak fogva, hogy nem tudnak kapcsolatba lépni ügyvédekkel és családtagjaikkal. Az EU szorgalmazza valamennyi politikai fogoly azonnali és feltétel nélküli szabadon bocsátását és eredményes társadalmi visszailleszkedését. Ösztönzi továbbá a belarusz hatóságokat, hogy töröljék el a halálbüntetést, és első lépésként vezessenek be moratóriumot.
4. A Tanács hangsúlyozza, hogy a – többek között a civil társadalommal és a független médiával szembeni – példátlan mértékű elnyomás, valamint a politikai részvétel korlátozása aláássa annak lehetőségét, hogy a 2024. február 25-re tervezett parlamenti és helyhatósági választások tisztességesek és legitimek legyenek. Az EU sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a belarusz hatóságok úgy határoztak, hogy – nemzetközi kötelezettségvállalásaikkal ellentétben – nem hívnak meg egy, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala (ODIHR) által kirendelt választási megfigyelő missziót a közelgő választások megfigyelésére.
5. A Tanács továbbra is támogatja a belarusz nép azon demokratikus jogát, hogy képviselőit szabad és tisztességes választások útján válassza meg. Az EU felszólítja a belarusz hatóságokat, hogy kezdjenek valódi és inkluzív párbeszédet a társadalom valamennyi szereplőjével annak érdekében, hogy az EBESZ/ODIHR megfigyelése mellett és a nemzetközileg elismert normákkal összhangban szabad és tisztességes választásokat lehessen tartani.
6. A Tanács újólág megerősíti elkötelezettségét amellett, hogy felelősségre vonják az emberi jogi jogsértésekért és visszaélésekért felelős személyeket. A belarusz társadalom elnyomása és a rezsimmel szemben állónak vélt személyek elhallgattatása érdekében továbbra is súlyos emberi jogi jogsértéseket követnek el. Az Emberi Jogi Főbiztos Hivatala szerint e jogsértések némelyike emberiesség elleni bűncselekménynek minősülhet.
7. E tekintetben az EU újólág megerősíti annak fontosságát, hogy az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa folyamatosan ellenőrizze a belarusz emberi jogi helyzetet, és üdvözli a belarusz emberi jogi helyzettel foglalkozó különleges előadó, az ENSZ emberi jogi főbiztosa és a

Belarusszal foglalkozó nemzetközi elszámoltathatósági platform munkáját. Az EU sürgeti a belarusz hatóságokat, hogy maradéktalanul működjenek együtt a nemzetközi és regionális emberi jogi mechanizmusokkal. Az egyetemes joghatóság alkalmazása a büntetlenség megelőzésének és az ellene való küzdelemnek, valamint a nemzetközi elszámoltathatóság előmozdításának is fontos eszköze.

8. A Tanács elítéli a Lukasenka által aláírt 2023. szeptember 4-i rendeletet, amely korlátozza a külföldön élő belaruszok útlevéllel kapcsolatos és egyéb konzuli szolgáltatásokhoz való hozzáférését, és újólal megerősíti elkötelezettségét aziránt, hogy – többek között az uniós tagállamok közötti koordinált erőfeszítések révén – továbbra is támogassa azokat az EU-ban tartózkodó belarusz állampolgárokat, akik elmenekültek az elnyomás elől.
9. A Tanács határozottan elítéli, hogy a belarusz rezsim továbbra is támogatja Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúját, és felszólítja Belaruszt, hogy tartózkodjon az ilyen fellépéstől, és tartsa be nemzetközi kötelezettségeit. Belarusz nem lehet tovább bűnrészes Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújában. Az EU elítéli Oroszország azon bejelentéseit, hogy nukleáris fegyvereket kíván telepíteni Belarusz területére, valamint hogy e célból megállapodás született Oroszország és Belarusz között. Ezek a bejelentések ellentétesek Belarusznak a budapesti megállapodás keretében tett nemzetközi kötelezettségvállalásaival, és hozzájárulnak a már amúgy is fokozott feszültségekhez. A Tanács elítéli továbbá a belarusz rezsim ukrán gyermekek jogellenes deportálásában való bűnrészességét, és megismétli a Belaruszhoz intézett sürgető felszólítást, hogy haladéktalanul biztosítsa biztonságos visszatérésüket Ukrajnába. Az Európai Unió továbbra is elkötelezett Belarusz szuverenitása és függetlensége mellett.
10. A Tanács továbbá határozottan elítéli az EU külső határain elkövetett hibrid támadásokat, többek között azt, hogy a belarusz rezsim – Oroszországgal való bűnrészesként – politikai célokra eszközként használja fel a migránsokat. Az EU továbbra is szolidaritást vállal majd az érintett tagállamokkal.
11. A Tanács hangsúlyozza, hogy az EU számára kulcsfontosságú prioritást jelent a nukleáris létesítmények védelme és biztonsága. Ezzel összefüggésben az EU aggodalmát fejezi ki a belarusz atomerőmű számos megoldatlan biztonsági problémái miatt, és arra ösztönzi Belaruszt, hogy tartsa be a legmagasabb szintű nemzetközi környezetvédelmi és nukleáris biztonsági előírásokat, valamint haladéktalanul hajtsa végre a stressztesztekkel kapcsolatban megfogalmazott uniós ajánlásokat.
12. A Tanács célzott szankciókat vezetett be az elnyomásra, a választási folyamat során elkövetett visszaélésekre, az illegális határátlépésekre való felbujtásra és azok megszervezésére, az emberi jogi jogsértésekre, valamint a hatóságoknak Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújában való részvételére válaszul. Az EU a fokozatos megközelítésével összhangban készen áll arra, hogy további korlátozó és célzott intézkedéseket hozzon mindaddig, amíg a belarusz hatóságok folytatják ezeket az intézkedéseket.
13. A Tanács mély aggodalmát fejezi ki a Lukasenka-rezsim Belarusz nemzeti identitását érintő intézkedései miatt, és újólal megerősíti elkötelezettségét a belarusz nyelv és kultúra támogatása és előmozdítása mellett. Az EU emlékeztet az emberek közötti kapcsolatok fontosságára, többek között a mobilitás, az ifjúság és a kulturális tevékenységek támogatása révén, a 2020. évi tanácsi következtetésekben foglalt elvekkel összhangban. Az egyszerű belarusz állampolgárok továbbra is élvezik az EU és Belarusz közötti vízumkönnyítési megállapodás előnyeit.

14. A Tanács a keleti partnerség keretében fontos partnerként tekint a belarusz civil társadalomra, és emlékeztet arra, hogy a keleti partnerség továbbra is nyitva áll egy jövőbeli demokratikus Belarusz előtt.
15. Az EU továbbra is támogatni fogja a belarusz civil társadalmat és demokratikus erőket. Ezzel összefüggésben a Tanács üdvözli a belarusz civil társadalommal és demokratikus erőkkel foglalkozó uniós tanácsadó csoport létrehozását, valamint a vezető tisztviselők ülésein keresztüli segítségnyújtás koordinálását, és támogatását fejezi ki ezen ülések folytatása iránt. Az EU üdvözli továbbá, hogy az Európa Tanács a kapcsolattartó csoportján keresztül együttműködik a belarusz demokratikus erőkkel és civil társadalommal.
16. Az EU támogatja és nagyra értékeli a belarusz demokratikus erők és civil társadalom erőfeszítéseit, és tudatában van annak, hogy Európa mellett döntöttek. Egy jövőbeli demokratikus Belarusz része az európai családnak. Amint Belarusz a demokratikus átmenet újtára lép, az EU támogatást fog nyújtani abban, hogy az ország stabilizálja gazdaságát és megreformálja intézményeit. Célunk, hogy elősegítsük a rezilienciaépítést és előmozdítsuk a demokratikus reformokat, új munkahelyeket teremtsünk, és javítsuk az emberek életszínvonalát, többek között egy, a demokratikus Belarusz gazdasági támogatását célzó, 3 milliárd EUR összegű átfogó terv révén.
17. Az EU továbbra is határozottan elkötelezett amellett, hogy Belarusz ezentúl is kiemelt helyen szerepeljen a nemzetközi napirenden. A belarusz nép biztos lehet benne, hogy az Európai Unió továbbra is központi kérdésként tekint a jólétükre, az emberi jogaikra és egy demokratikus Belaruszban megvalósuló virágzó jövőhöz való jogukra.